

Varnos Varnelės uždavinys

Kartą Varna Varnelė iš vieno sąžiningo ūkininko pavogė sūrį. Sūris buvo skanus, bet sunkus — svėrė 1 kg. Su tokia našta Varna netoli tenuplasnojo. Nutūpė vagilė knygyne — ir pailsės, ir knygutes pavartys. Kadangi mūsų Varna ne šiaip sau varna vagilė, bet dar ir matematikos mėgėja, tai atsivertė kažkokią knygele, kurioje surašyti VII klasės matematikos vadovėlio visų uždavinių sprendimai!

Čia reikėtų skaitytojams pasakyti, kad Varna Varnelė laisvalaikiu po darbo (kai nevagia) moko moksleivius matematikos. Aišku, ne už dyką — gerus pinigėlius lupa. Todėl Varna matematikė atsakingai žiūri į savo hobį: pati daug skaito, mokosi, net yra įvairių matematikos knygelių „pasiskolinusi“.

Taigi atsivertė Varnelė Banguolės Druskytės knygą „Uždavinių sprendimai ir paaiškinimai. Pagal matematikos vadovėlį 7 klasei, 2 dalis“, išleistą 2001 metais leidyklos *Naujoji Rosma*.

Čia vėl reikėtų skaitytojams paporinti, kad Varna itin nemėgsta mokėti įvairiausių mokesčių, todėl jai labai patinka naujųjų matematikos vadovėlių ekonomikos skyriai. Mes galime tik įsivaizduoti, kaip džiaugėsi Varna, radusi vadovėlio „Matematika 7. II dalis“ 116 puslapyje tokį uždavinį:

235. Motinai arba tėvui, neturintiems sutuoktinio ir auginantiems vaiką iki 18 metų, neapmokestinamas minimumas 1998 metais buvo 287 litai, o auginantiems du ar daugiau vaikų iki 18 metų, už antrą ir kiekvieną paskesnįjį vaiką neapmokestinamasis minimumas didinamas 45 litais. Koks buvo neapmokestinamasis minimumas vienišai motinai, jei ji augino:
- a) du; b) tris; c) keturis; d) penkis vaikus?

Tiksliu pasakius, Varna džiaugėsi ne tiek uždavinio sąlyga, kiek jo sprendimu, pateiktu mokytojo knygoje „Matematika 7. Mokytojo knyga“, TEV, 1999, p. 105:

235. Neapmokestinamasis minimumas *vienišam sutuoktiniui* už:

- a) du vaikus $287 + 45 = 332$ Lt;
 b) tris vaikus $287 + 45 \cdot 2 = 377$ Lt;
 c) keturis vaikus $287 + 45 \cdot 3 = 422$ Lt;
 d) penkis vaikus $287 + 45 \cdot 4 = 467$ Lt.

Galima padaryti apibendrinančią išvadą, kad už n vaikų neapmokestinamasis minimumas *vienišam sutuoktiniui* yra $287 + 45 \cdot (n - 1) = 242 + 45n$ (Lt).

Nesunku suprasti varnos džiaugsmą: bet kuri save gerbianči varna turi $n \rightarrow \infty$ nepilnamečių vaikų, bet kuri protingesnė varna yra arba vieniša motina, arba vienišas tėvas. Išvada aiški — Varnos neapmokestinamasis minimumas tikrai viršija jos uždarbį. Todėl jokie mokesčiai jai nebaisūs. Tik Varnai nerimą kėlė keistokas sprendime pavartotas terminas „vienišas sutuoktinis“. Ką čia tuo terminu norėta pabrėžti? Gal autorius taip pajuokavo? O gal tai specialiai varnomis taikoma?

Varna su didžiausiu susidomėjimu atsivertė Banguolės Druskytės *originalų* to uždavinio sprendimą. Deja, ir čia tas pats vienišas sutuoktinis puikuoja. Varna nejuokais sunerimo — nejaugi valdžia vėl sugalvojo, kaip darbo liaudį apvogti. Juk net ir varnos protelis „neneša“, kaip susituokus būti vienišu.

Bet Varna nebūtų varna, jei nesugalvotų, ką daryti. Ji prisiminė dar vieną minėtoje mokytojo knygoje esančią nesąmonę: 94 puslapyje, 9 pratime neteisingai apskaičiuotas Neringos miesto centrinės gatvės ilgis — Varna puikiai žino, jog ši gatvė yra ne 50 km, o 31 km ilgio. Deja, ir Banguolės Druskytės suklysta vienodai! Iš džiaugsmo varna vagilė net suspiegė: **Vagystė! Vieni vagys aplinkui! Čia gi viskas iš mokytojo knygos nurašyta! Apsišaukėlė ta autorė!**

Aišku, Varna ir yra varna, Vagilė ir yra vagilė, bet kad Varnos žodžiuose yra daug tiesos, skaitytojas gali įsitikinti palyginęs, pavyzdžiui, VII klasės mokytojo knygos 132–144 puslapius su Banguolės Druskytės minėtos knygos 395–433 puslapiais.

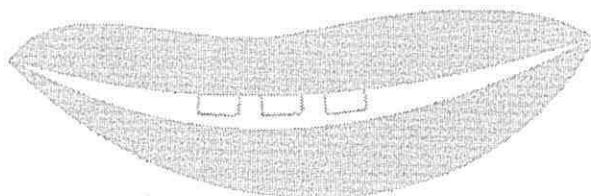
Bet grįžkime prie Varnos. O jai, kaip toj pasakoj, bekrankiant iš pasitenkinimo, iškrito sūris ir pripuolę žvirbliai kokius 8 gramus jo sulesė.

KLAUSIMAS SKAITYTOJAMS. Kurią sūrio dalį sulesė žvirbliai?

PATARIMAS. Tik jokiū būdu nenusirašykite šio uždavinio sprendimo iš Nijolės Cibulskaitės ir Vidos Žilevičienės sąsiuvinio „Matematika ir pasaulis 6 kl. Pratybų ir testų sąsiuvinis, I dalis“, 1998, p. 5! Galite suklysti!

SKELBIMAS. Mielai susipažinčiau su BANGUOLE DRUSKYTE! O jeigu nepavyks, tai kitame žurnalo numeryje Varna nusileis pailsėti kur nors kitur...

Valdas Vanagas

Galima įrodyti bendresnį, negu aprašytas plagiatas, teiginį.

Teorema. *Valdžia apvaginėja Matematiką.*

Duota: Valdžia, Matematika, Demokratija.

Įrodyti: Kai Demokratija $\rightarrow \infty$, tai Matematika $\rightarrow 0$.

Įrodymas. Kadangi:

- 1) valstybinis brandos egzaminas yra neprivalomas,
- 2) matematikai skirtų pamokų skaičius mažinamas,
- 3) humanitarams XI–XII klasėse planuojama skirti tik 2 matematikos pamokas per savaitę,
- 4) sklando gandai, kad neliks pagrindinės mokyklos baigiamojo matematikos egzamino,
- 5) numatoma iki VIII klasės mokinių žinių nevertinti pažymiais,
- 6) nesuderinti standartai, programos, egzaminų reikalavimai,
- 7) per valstybinį matematikos egzaminą surinkęs $\frac{1}{3}$ galimų taškų moksleivis įvertinamas teigiamu pažymiu,

tai mokinių (ir ne tik mokinių!) žinių lygis tolydžio krenta. Tai ir reikėjo įrodyti.

Išvados. Valdžia renkasi lengviausią būdą: nenori matematikos — nesimokyk, nenori laikyti egzamino — nelaikyk, o jei laikysi, tai tikrai išlaikysi. Bet ar mūsų Valstybė yra tokia turtinga, kad leistų sau tokią prabangą — nemokyti, nevertinti, negerbti Matematikos? Negi Matematika to nusipelnė? O mes, matematikai, kam reikalingi? Pakovokime už Matematiką. Susitelkime ir pakovokime!

Visiems bus geriau.